

248511

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248511

การใช้ทรัพยากรร่วมกันของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชาลินี ควงวิเชียร

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)
ปีการศึกษา 2553

600253037

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

248511

การใช้ทรัพยากรร่วมกันของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชาลินี ดวงวิเชียร

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

USING SHARED RESOURCES AT KASETSART
UNIVERSITY LIBRARIES

CHALINEE DUANGWICHEN

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
(LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

2010

COPYRIGHTED BY RAMKAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การใช้ทรัพยากรร่วมกันของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัย-
เกษตรศาสตร์

ชื่อผู้เขียน นางสาวชาลินี ดวงวิเชียร

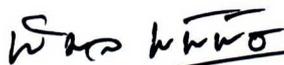
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ ประธานกรรมการ

นางพุทธชาด เผ่นไผน

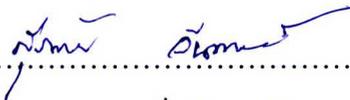
มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

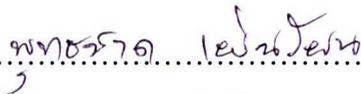
.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุภัทรา วันทายนต์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์)

.....กรรมการ

(นางพุทธชาด เผ่นไผน)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ศิริพร ศรีเชลียง)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การใช้ทรัพยากรร่วมกันของห้องสมุดในสังกัด
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชื่อผู้เขียน นางสาวชาลินี ดวงวิเชียร

ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2553

คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ ประธานกรรมการ
2. นางพุทธชาด เผ่นโผน

248511

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรร่วมกันของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ(2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกันของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2553 ทุกระดับชั้นปี จำนวน 13 คณะ โดยใช้สูตรของ Yamane ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งสิ้น 25,408 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และนำแบบสอบถามมาคัดเลือกฉบับที่มีความสมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.48 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที (Independent-Samples *t*-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกันของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า (1) ด้านสถานที่ นิสิตมีความเห็นว่าห้องสมุดมีแสงสว่างเพียงพอ สถานที่ให้บริการเดินทางสะดวก เวลาการเปิด-ปิด ของแต่ละห้องสมุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (2) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ นิสิตมีความเห็นว่า มีทรัพยากรที่ทันสมัย ทรัพยากรอยู่ในสภาพให้บริการ และมีทรัพยากรสารสนเทศตามที่ต้องการ (3) ด้านการจัดระบบสารสนเทศและการค้นคืนสารสนเทศ นิสิตมีความเห็นว่าการจัดเก็บเป็นระเบียบเรียบร้อย คอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นมีประสิทธิภาพเหมาะต่อการใช้งาน และเครื่องมือสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) เข้าถึงและสืบค้นได้ง่าย (4) ด้านการให้บริการสารสนเทศ นิสิตมีความเห็นว่า การให้บริการยืม-คืนมีความสะดวกรวดเร็ว ไม่จำกัดทรัพยากรให้ยืมเฉพาะนิสิตในคณะ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าตรงความต้องการ และมีความสะดวกในการใช้บริการอินเทอร์เน็ต และ (5) ด้านบุคลากรที่ให้บริการ นิสิตมีความเห็นว่า แต่งกายสุภาพ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับผู้ให้บริการ และมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการดี สำหรับผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีเพศ กลุ่มสาขาวิชา และชั้นปีที่ต่างกัน มีสภาพการใช้ทรัพยากรและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

population, 388 (98.48 percent) completed copies were returned to the researcher and subjected to data analysis.

Using techniques of descriptive statistics, the researcher analyzed the data collected in terms of percentage, mean and standard deviation. The independent samples *t*-test and one-way analysis of variance (ANOVA) were techniques also employed by the researcher.

Findings are as follows:

Concerning the conditions under which shared resources at the libraries were used, the members of the sample population expressed overall opinions at a high level.

When considered in each aspect, the following were found:

(1) Location. The students under study were of the opinion that the libraries were sufficiently lighted. They believed service locations were conveniently located. They found that the opening and closing times of all libraries were appropriate at a high level.

(2) Information resources. The students under study were of an opinion that the resources were up-to-date, in good service condition, and suitable for their needs.

(3) The organization of the information system and information retrieval. The students under study were of an opinion that the system of storage was in order. Computers for retrieval were efficient at a level appropriate to how they were being used. The system used for accessing and

retrieving data the Online Public Access Catalog (OPAC) was found to be easy to use.

(4) The provision of information service. The students under study were of an opinion that the lending and returning services were fast and convenient. Faculty library resources were not restricted only to students enrolled in such faculties. Question-and-answer services and other forms of assistance required in searching for information met their needs. Internet services were convenient to use.

(5) Personnel providing services. The students under study held that library personnel were politely dressed. They provided advice beneficial to users. They displayed good human relations in providing services.

In hypothesis testing, the researcher found that students who differed in the demographical characteristics of gender, field of study and year of study did not evince concomitant differences in the conditions under which they used resources and other services at the KU libraries.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นางพุทธชาด เผ่นโผน บรรณารักษ์เชี่ยวชาญ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุภัทรา วันทายนต์ รองศาสตราจารย์ศิริพร ศรีเชลียง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุนเอาใจใส่ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้งอบรม สั่งสอนแก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านคือ อาจารย์นัดดาวดี นุ่มนาค คุณวนิดา ศรีทองคำ คุณวราภรณ์ แดงช่วง ที่ให้ความช่วยเหลือในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือ แบบสอบถาม

ขอขอบคุณพี่ น้อง และเพื่อนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และที่การประปาส่วนภูมิภาค ที่ให้ความช่วยเหลือ และเสียสละเวลาในการที่ทุกคนให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ตลอดจนเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์ทุกท่านที่ช่วยติดต่อประสานงานในการทำวิจัยครั้งนี้ให้เป็นไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนสมาชิกในครอบครัว ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ ผลักดัน ให้ความช่วยเหลือจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้

คุณค่าและประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบุพการีทุกคน คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพ

ชาลินี ควงวิเชียร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญตาราง.....	(13)
สารบัญภาพประกอบ.....	(16)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศ.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ.....	15
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรร่วมกัน.....	19
ความสำคัญของความร่วมมือระหว่างห้องสมุด.....	20
ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในต่างประเทศ.....	22
ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในประเทศไทย.....	32
สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42

บทที่	หน้า	
3	วิธีดำเนินการวิจัย	49
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	52
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบ- แบบสอบถาม	57
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดในสังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	59
	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นการใช้ทรัพยากร และบริการร่วมกันของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัย- เกษตรศาสตร์	65
	ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน	71
	ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็น ในการใช้ทรัพยากรและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดในสังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	74
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
	สรุปผลการวิจัย	81
	อภิปรายผลการวิจัย	85
	ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	90
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	92

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	
ก จดหมายราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	97
บรรณานุกรม	106
ประวัติผู้เขียน.....	110

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	51
2 จำนวนและร้อยละสถานภาพส่วนบุคคลของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน	58
3 จำนวนและร้อยละการใช้ห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์...	59
4 จำนวนและร้อยละการใช้ห้องสมุดอื่นนอกจากคณะที่สังกัดและสำนัก- หอสมุด	61
5 จำนวนและร้อยละวัตถุประสงค์ในการใช้บริการห้องสมุดในสังกัด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	62
6 จำนวนและร้อยละความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัย- เกษตรศาสตร์	63
7 จำนวนและร้อยละวันที่เข้าใช้บริการห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัย- เกษตรศาสตร์	63
8 จำนวนและร้อยละช่วงเวลาเข้าใช้บริการห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัย- เกษตรศาสตร์	64
9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทรัพยากรและ บริการร่วมกันของห้องสมุด.....	65
10 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ทรัพยากรและบริการ- ร่วมกันของห้องสมุด ด้านสถานที่.....	66
11 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ทรัพยากรและบริการ- ร่วมกันของห้องสมุด ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	67
12 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ทรัพยากรและบริการ- ร่วมกันของห้องสมุด ด้านการจัดระบบสารสนเทศและการค้นคืน- สารสนเทศ.....	68

ตาราง	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ทรัพยากรและบริการ- ร่วมกันของห้องสมุด ด้านการให้บริการสารสนเทศ	69
14 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้ทรัพยากรและบริการ- ร่วมกันของห้องสมุด ด้านบุคลากรที่ให้บริการ	70
15 การเปรียบเทียบสภาพการใช้ทรัพยากรและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด ในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของนิสิตที่มีเพศแตกต่างกัน	71
16 การเปรียบเทียบสภาพการใช้ทรัพยากรและบริการต่าง ๆ ของห้องสมุด ในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของนิสิตที่มีกลุ่มสาขาวิชาแตกต่าง- กัน	72
17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างสภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ของห้องสมุดในสังกัดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของนิสิตในรายด้าน และด้านรวมกับชั้นปี	73
18 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านสถานที่	74
19 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านทรัพยากรสารสนเทศ..	75
20 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านการจัดระบบสารสนเทศ และการค้นคืนสารสนเทศ.....	76
21 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านการให้บริการ สารสนเทศ.....	77
22 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านบุคลากรที่ให้บริการ....	78

ตาราง

หน้า

23	จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ด้านอื่น ๆ	79
----	--	----

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา.....	8
2 ลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์.....	17